

RAPORT DE LUCRU FINAL AL ACTIVITĂȚILOR:

A5.1 Organizarea de 3 ateliere d lucru regionale cu tema “Alternative la puterea PRODezvoltare”

A 5.2. *Constituirea de grupuri virtuale colaborative de lucru pe aria vizată de politici publice*

1. Prezentare generală proiect

FUNDAȚIA PAEM ALBA, în parteneriat cu ASOCIAȚIA CONSULTANȚILOR ȘI EXPERTILOR ÎN ECONOMIE SOCIALĂ ROMÂNIA implementează în perioada 24.04.2018 - 23.04.2019 proiectul „PRO Dezvoltare - ONG-uri PRO-active în politicile publice vizând dezvoltarea economică și socială”.

Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficient, Obiectiv Specific 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP, Cod SIPOCA 252 / MySMIS 111113.

Obiectivul general al proiectului/ Scopul proiectului

Creșterea capacității de dezvoltare strategică și implicare a organizațiilor neguvernamentale, care activează în domeniul dezvoltării economice și sociale, atât în regiunea mai dezvoltată (B-II), cât și în regiunile mai puțin dezvoltate (Centru și Sud-Est), în a formula și promova propuneri alternative cu impact național, la politicile publice în aria cheie ocupare&antreprenoriat/economie socială și a coopera cu autorități/instituții publice, pentru optimizarea proceselor decizionale orientate către cetățeni, în concordanță cu SCAP.

Prin atingerea acestui obiectiv, precum și a obiectivelor specifice proiectului, se facilitează, pe termen lung:

- creșterea capacității organizațiilor neguvernamentale de a utiliza și adapta diferite mecanisme și instrumente pentru a formula și promova propuneri alternative cu impact național la politicile publice inițiate de Guvern, conform SCAP, având în vedere cu precădere aspectele economice și sociale și crearea unui cadru permanent de dialog și cooperare cu administrația publică și dezvoltarea unei abordări proactive.
- creșterea ”puterii” acestor ONG-uri în a influența modul în care se gândesc și se implementează politicile publice cu impact național, care au influență directă asupra persoanelor, grupurilor și comunităților dezavantajate, asupra respectării și manifestării depline a drepturilor beneficiarilor vulnerabili, prin dezvoltarea socio-economică, bazată pe ocupare și antreprenoriat/economie socială.

- mobilizarea tuturor părților interesate și creșterea nivelului de cooperare între ONG-uri și autoritățile publice, în așa fel încât aceste părți interesate să devină mai răspunzătoare și mai responsabile față de rezultatele politicilor și strategiilor inițiate.

Valoarea totală a proiectului este de 963.980,35 lei, din care:

- 944.700,75 lei valoare eligibilă nerambursabilă, din care 793.396,18 lei reprezintă valoarea nerambursabilă din FSE și 151.304,57 lei reprezintă valoarea eligibilă din bugetul național.
- 19.279,60 lei cofinanțare eligibilă a beneficiarului

2. Descriere activității A5.1 desfășurată la Alba Iulia

Ulterior derulării programului de formare Lobby&Advocacy (A3) - program derulat pentru dezvoltarea capacității ONG-urilor participante prin instruire pentru lobby și advocacy - cei 20 de participanți ai acestei activități, precum și alți 5 reprezentanți ai autorităților/instituțiilor publice locale au participat la activitatea A5.1. Atelierul regional din cadrul proiectului “ PRO Dezvoltare - ONG-uri PRO-active în politicile publice vizând dezvoltarea economică și socială” aferent localității Alba Iulia s-a derulat în perioada 8-9 octombrie 2018, locația fiind Pensiunea “Perla Mureșului”.

Organizator al atelierului regional ALBA (Beneficiar al proiectului): FUNDATIA PAEM ALBA reprezentată prin Expertul facilitator atelier regional Alba: Raluca ROȘU.

Participanți la atelierul regional ALBA

În cadrul atelierului regional de la Alba au dat curs invitației persoane de la diferite instituții și organizații neguvernamentale. Acestea sunt :

- Asociația Real Suport
- Colmina “Centru de promovare al valorilor”
- Asociația Tara
- Social Chair
- Asociația Montana Moșilor
- Asociația Belissima
- Asociația Pakiv România
- Asociația Culturala Obârșia
- Asociația Gal Alba Iulia Incluziva
- Asociația Eu sunt
- As 2001 Alba Iulia
- SR Speromax Alba Iulia
- Asociația Filantropia Ortodoxa Alba Iulia
- Centrul Maria Beatrice
- ADR Centru Alba
- Asociația Dezvoltarea Capitalului Uman
- Asociația Rița Tița

- Asociația pentru întreprinderi mici și mijlocii
- Asociația Sfântul Andrei Bărbant
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
- Direcția de Asistență Socială Alba Iulia
- Casa Județeană de Pensii, Alba
- Curtea de apel Alba Iulia
- Consiliul Local Alba Iulia

Desfășurarea atelierului de lucru

Conceptul de atelier regional s-a vrut a fi creat sub forma a trei grupuri de lucru, fiecărui grup revenindu-i câte o problemă de dezbătut din cele trei din aria vizată: ocupare, antreprenoriat, economie socială.

În prima zi de atelier regional de lucru s-au format grupurile de lucru în funcție de domeniul în care participanții activează și mai ales de interesul pe care îl au către fiecare subiect de discuție. Ulterior, s-a aprofundat conceptul de “ Politică publică”, s-au creat grupurile de lucru iar participanții au fost rugați să identifice problemele pe care aceștia le consideră importante și sunt în aria lor de interes și competență, care sunt dimensiunile acestor probleme, care sunt factorii care determină aceste probleme și cum au evoluat lucrurile din punctul lor de vedere. Cel mai important aspect care s-a discutat a privit consecințele nerezolvării acestor probleme și efectele negative pe care aceste acțiuni le au asupra grupului vizat. Aceasta zi a continuat cu activitatea pe grupuri de lucru unde s-a exploatat fiecare problemă identificată de aceștia, prin discuții libere în care fiecare participant al atelierului a putut să își expună propria părere cu privire la subiectul discutat. Aceștia s-au arătat extrem de încântați de oportunitatea de a putea conlucra și a putea să remedieze părțile deficitare din procesul decizional. La sfârșitul primei zi a atelierului regional de lucru Alba, participanților li s-a vorbit despre **“Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România. Orizont 2020.”**. Aceștia au fost rugați să studieze în profunzime această strategie pentru a putea continua și în următoarea zi discuțiile pe fondul acestei strategii.

În a doua zi a atelierului activitățile au demarat printr-un remainder al zilei precedente. Expertul facilitator de atelier de lucru regional Alba a solicitat participanților pe baza problemelor pe care le-au identificat în ziua 1 de atelier de lucru să lucreze sub forma unui “Policy brief”. Policy brief-ul este o metodă foarte bine structurată în care se analizează contextual și importanța problemei care este identificată, în cazul nostru problema principală identificată de fiecare grup de lucru format în prima zi de atelier.

Facilitatorul atelierului de lucru regional Alba a prezentat participanților **“Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România. Orizont 2020”**, ca o potențială politică publică alternativă care poate suferii îmbunătățiri care vor aduce un plus în procesul decizional.

În cadrul acestor discuții, participanții au fost rugați să identifice posibile îmbunătățiri ale legislației în vigoare în funcție de aria de ocupare a acestora.

Analiza critică a opțiunilor de politică în cazul fiecărei probleme identificate a fost următorul pas, unde s-au dezbătut propunerile politice emise de către fiecare grup și s-au propus soluții

prin care se pot rezolva aceste probleme într-un mod benefic și optim pentru fiecare cetățean.

Probleme abordate si analizate :

Fiecărui grup de lucru i-a fost stabilită sarcina de a identifica o problemă specifică în una din cele trei domenii de interes selectate.

Ocuparea și forță de muncă.

După cum bine se cunoaște există un deficit major al forței de muncă pe piața de muncă. Acest aspect care este foarte actual și afectează toate sectoarele de activitate din această societate, fie că este vorba despre o firmă mare sau de dimensiuni mai mici. Componentii grupului care s-au axat pe ocupare și forță de muncă au identificat ca și problema majoră care determină această lipsă de personal faptul că s-au desființat școlile de artă și meserii (școlile profesionale). Acest lucru este extrem de dăunător pentru societate din cauza faptului că în absolut orice sector de producție este nevoie atât de oameni cu studii superioare cât și de oameni cu studii medii. Meseriile care se învățau în aceste școli erau și sunt meserii de care societatea noastră încă are nevoie. Problema identificată de toți participanții este că elevii au tendința să disprețuiască aceste meserii atât de necesare tuturor dintre noi și nu ar mai fi motivați să urmeze acest tip de școală din cauza precum: factori interni (părinți, prieteni, rude) și externi (societatea), dorința lor de a urma cursurile unei facultăți sau unei forme de studii superioare etc. O consecință importantă o reprezintă faptul că numărul de absolvenți este foarte mare, astfel încât depășește cu mult nevoia de pe piața muncii.

Economia sociala.

Al doilea grup de lucru format a dezbătut probleme din domeniul economiei sociale. Persoanele care au făcut parte din acest grup au identificat mai multe probleme în aceasta arie de interes precum neactualizarea costului minim pentru servicii sociale în acord cu inflația și creșterea preturilor și salariului minim pe economie, și lipsa de sprijin a statului în dezvoltarea structurilor de economie sociala.

Persoanele care au ales să facă parte din acest grup de lucru sunt persoane care sunt implicate direct și se confruntă zilnic cu aceste probleme.

În cadrul acestui atelier regional de lucru, participanții au considerat ca fiind optimă o analiză a situației actuale a întreprinderilor sociale. Plecând de la acest considerent, participanții au constatat că legislația necesită modificări. În comparație cu alte state din Uniunea Europeană, în România nu există un număr atât de mare de facilități în ceea ce înseamnă întreprinderile de economie socială.

Un plus identificat de către aceștia a fost faptul că acest domeniu reprezintă o pârgie pentru celelalte 2 arii vizate de către proiect, fiind un motor de mișcare pentru a crea locuri de muncă, precum și stabilirea unor relații de colaborare între toate aceste domenii de activitate în vederea obținerii unor rezultate notabile.

O problemă a fost dezbătută atât din punct de vedere economic cât și din punct de vedere social, iar rezultatele care s-au obținut în urma acestor discuții au fost unele îngrijorătoare datorită repercusiunilor care derivă, iar acestea sunt falimentarea furnizorilor și pierderea locurilor de muncă a unor anumite categorii de beneficiari, iar acest lucru este cauzat faptului că precizările legislative sunt slabe și neclare, legislația specifică nu este organizată și cel mai important aspect este lipsa de interes a decidenților privind domeniul social.

O altă problema la fel de intens dezbătută, dorindu-se un mijloc prin care statul prin structurile sale locale să sprijine structurile de economie socială prin diferite stimulente și beneficii la care aceștia pot lua parte. O propunere este atribuirea unor spații sau terenuri ale unităților teritoriale cu titlu de închiriat pe o perioadă determinată. Prin acest lucru se dorește sprijinirea structurilor de economie socială să se dezvolte și să aibă parte de un cadru în care să își poată desfășura activitatea. Aceste locuri se vor atribui după niște criterii riguroase și pentru a le accesa va fi nevoie de criterii pe care aceștia trebuie să le îndeplinească.

De altfel, acest tip de economie intră în competiție cu ideea de responsabilitate socială corporatistă (CSR) - concept ce se referă la includerea problemelor sociale și de mediu în acțiunile întreprinderii asigurând, astfel, succesul economic al unei afaceri.

Deși abordarea este pragmatică, scopul final fiind rezultatul economic, atitudinea unui antreprenoriat responsabil joacă un rol important în construirea unei imagini pozitive în societate. Oamenii își doresc un colaborator care oferă servicii și produse calitative, dar care este implicat responsabil și pe plan social sau de mediu. Sunt lucruri prin care companiile sociale își respectă clienții, furnizorii și urmăresc etica angajaților.

La nivel local, economia socială și responsabilitatea socială corporatistă nu sunt elemente foarte bine cunoscute de către membrii comunității, astfel încât grupurile de inițiativă sau companiile oferă cursuri de formare, organizează și susțin inițiative sportive, culturale și educaționale, demarează campanii de conștientizarea a diverselor probleme cu care se confruntă comunitatea, etc.

Așadar, întreprinderile sociale fiind motorul dezvoltării locale prin activitățile pe care le derulează în vederea mobilizării resurselor locale are ca beneficii:

- creșterea încrederii între membrii comunității și instituții
- creșterea nivelului de coeziunea socială
- stimularea inovării de produse, servicii și procese cu impact social
- creșterea numărului de structuri locale de dezvoltare (e.g. grupuri de inițiativă și acțiuni)
- dezvoltarea calității mediului și vieții

Antreprenoriat.

În cea de-a treia arie vizată s-a plecat de la o analiză a situației actuale în domeniul antreprenoriatului. În această direcție s-a discutat despre faptul că un număr foarte mare de SRL-uri, dispar de pe piață.

Anul 2018 a fost un an foarte bun pentru programele de tip start-up, datorită faptului că acest tip de finanțare este un ajutor important pentru viitorii antreprenori, la început de drum.

Deși acest an a fost unul propice pentru dezvoltarea unei afaceri, în statistică lucrurile se prezintă puțin diferit. Potrivit datelor oficiale ale Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC), în perioada 1.01-30.06.2018 numărul de firme noi înființate a fost de **71.473**, cu **9.81% mai mic față de aceeași perioadă a anului 2017**. Raportat la *aceeași perioadă (1.01-30.06.2017)*, în anul 2017, numărul firmelor nou înființate s-a aflat pe un trend ascendent, ajungând la **79.251**, crescând cu **31,23% mai mult față de aceeași perioadă a anului 2016**. Astfel, în primele 6 luni ale anului 2018 au fost înființate cu **7.778 mai puține firme** decât în aceeași perioadă a anului 2017. Cauzele care au dus la o diferență ridicată a numărului de înregistrări în primele 6 luni ale anului 2018 comparativ cu anul 2017, au fost diverse, cea mai importantă fiind **instabilitatea accentuată a legislației fiscale** înregistrată în primul trimestru al anului 2018, precum și **volumul imens de acte normative adoptate** (în primele 6 luni ale anului 2018, cadrul legislativ a fost major modificat, fiind adoptate 1210 acte normative, peste 45% din legile și ordonanțele adoptate afectând direct și semnificativ întreprinderile, inclusiv IMM-urile - legislația fiscală, declarațiile și contribuțiile obligatorii, etc.)

În urma discuțiilor membrilor acestui grup s-a depistat ca fiind o problemă lipsa cadrului legislativ privind statutul și activitatea agenților imobiliari ca și profesie. Aceasta problemă a fost dezbătută întrucât un membru din acest grup este în temă cu tot ceea ce se întâmplă în acest domeniu și a dorit în mod expres dezbateră a acestei probleme. Aceștia au identificat ca fiind problematice următoarele aspecte:

- lipsa de profesionalism în abordarea tranzacțiilor,
- practicile neunitare la întocmirea contractelor și toate aspectele ce decurg din tranzacțiile imobiliare
- lipsa de încredere a beneficiarilor și imaginea negativă asupra profesiei.

Problema aceasta a fost una de interes mare pentru membrii acestui grup datorită apartenenței unui membru în cadrul unei agenții imobiliare iar acesta și-a manifestat interesul cu privire la schimbarea unor aspecte care să faciliteze procesul de consultanță și să existe o transparență în ceea ce privește prevederile contractelor încheiate între agentul imobiliar și beneficiar, în ceea ce privește tarifele care sunt aplicate pentru serviciile prestate de aceștia și cel mai important statutul agentului imobiliar.

Problemelor identificate in cadrul atelierului regional de lucru :

Ocupare și formare profesională:

- Rata scăzută de ocupare a categoriilor din învățământul ISCED 3-4
- Neoptimizarea ofertelor de studii din învățământul superior și tehnic și profesional în sprijinul angajării
- Lipsa subvenționării locurilor de muncă la nivel local și regional
- Competitivitate redusă a firmelor care nu au posibilitatea de a angaja personal calificat
- Venituri reduse ale populației

- Migrarea forței de muncă
- Absolvenți neinteresați și nemotivați pentru abordarea pieței forței de muncă

Economie socială:

- Închiderea serviciilor sociale
- Lipsa de sprijin a statului în dezvoltarea structurilor de economie socială.
- Lipsa legislației clare în acest domeniu
- Lipsa facilităților fiscale, precum și a unui program de finanțare dedicat exclusiv întreprinderilor sociale
- Presiunea prea mare asupra statului și instituțiilor abilitate în acest domeniu (ANPD- Autoritatea Națională pentru Persoane cu Dizabilități)
- Imposibilitatea furnizării serviciilor sociale de către prestatorii acreditați
- Bugetele locale alocate serviciilor sociale sunt afectate grav de costuri.

Antreprenoriat :

- Instabilitatea fiscală care atrage descurajarea viitorilor antreprenori în vederea demarării acțiunii de înființare de firmă
- Lipsa de profesionalism în abordarea tranzacțiilor
- Practicile neunitare la întocmirea contractelor și toate aspectele ce decurg din tranzacții
- Lipsa de încredere a beneficiarilor și imaginea negativă asupra profesiei

Urmare atelierului de lucru regional s-au concluzionat următoarele:

- În aria de ocupare formare și ocupare profesională s-a identificat ca fiind problema principală necorelarea ofertei educaționale cu cerințele pieței muncii atât locale cât și regionale, iar acest lucru este cauzat de desființarea școlilor de arte și meserii care la sfârșitul ciclului acestora îi ofereau posibilitatea intrării pe piața muncii într-un mod direct și facil
- Din cauza acestor lipsuri pe piața de muncă se vor regăsi prea mulți absolvenți de studii superioare și prea puțini oameni pregătiți pe domeniile tehnice în anumite domenii care nu necesită studii superioare.
- Participanții la acest atelier regional s-au declarat profund îngrijorați de situația existentă în prezent pe piața forței de muncă din cauza faptului că în sectoarele lor de activitate numărul de personal începe să se diminueze și din această cauză rezultatul muncii lor nu se mai dovedește a fi atât de satisfăcător și cu indici pozitivi.
- Participanții la acest atelier regional de lucru au tras un semnal de alarmă cu privire la lipsa de sprijin a statului în dezvoltarea structurilor de economie socială.
- Prin comparație cu celelalte state membre UE, România este codașa în ceea ce privește facilitățile de orice natură pentru entitățile de economie socială.
- Un plus identificat de către participanții la atelierul regional de lucru a fost faptul că acest domeniu al economiei sociale poate fi un motor de mișcare pentru crearea de locuri

de muncă și totodată poate să reprezinte o pârghie pentru celelalte doua arii vizate de proiect.

- În ceea ce privește serviciile sociale ca în toate celelalte sectoare de activitate problemele ce țin de personal și de remunerație pentru munca depusă sunt probleme actuale și care apasă foarte greu pe umerii persoanelor angajate deja, datorita volumului foarte mare de muncă și a timpului relativ limitat de îndeplinire a sarcinilor.
- Se preconizează că se va ajunge la imposibilitatea furnizării serviciilor sociale de către prestatori acreditați, iar cei care prestează servicii neacreditați își vor face tot mai mult loc pe această piață, iar rezultatul preconizat al acestor acțiuni este mutarea presiunii deciziilor și tuturor implicațiilor acestea în jurisdicția altor instituții, iar implicit bugetul v-a fi grav afectat de această serie de probleme.
- În domeniul antreprenoriatului o problema acută analizată a fost instabilitatea fiscală care atrage descurajarea viitorilor antreprenori în vederea demarării acțiunii de înființare de noi firme. Această problema este pusă pe seama schimbărilor într-un ritm alert a reglementărilor din domeniul fiscal, iar oamenii sunt temători și nu sunt dispuși să își asume anumite riscuri.
- În domeniul imobiliar imaginea agentului imobiliar și a agențiilor imobiliare v-a fi grav afectată pe viitor dacă nu se vor formula reglementări asupra acestei meserii; neîncrederea pe care cetățenii o manifestă la adresa agenților și agențiilor imobiliare, cauzate de costuri ascunse, de puterea pe care agențiile imobiliare o au în momentul de față în ceea ce privește luarea deciziilor și stabilirea de către aceștia a costurilor de mediere a tranzacțiilor fără un cadru legal în care să fie stabilit un prag general în care aceștia să se încadreze cu costurile lor proprii.

Potențiale propuneri alternative :

- I. **Ocupare prin economie sociala și antreprenoriat.**
- II. **Antreprenoriat** - *Reglementarea și definirea statutului agentului imobiliar în conformitate cu cerințele pieței actuale.*
 - *Reglementarea problemei fiscalității în vederea stabilirea unor norme unitare.*
- III. **Ocupare și formare profesională** - *Reglementarea curriculei școlare în acord cu cerințele pieței de munca regionale și naționale.*
- IV. **Economie socială:** - *Reactualizarea costului minim pentru serviciile sociale în acord cu inflația, creșterea salariilor și cu salariul minim pe economie.*
 - *Implicarea statului în sprijinirea dezvoltării structurilor de economie socială.*

Acțiuni concrete implementate ulterior A5.1 :

Pentru o mai bună colaborare între ONG-uri și autoritățile publice implicate direct în activitățile din proiect și care urmează să concluzeze pentru o propunere de alternativă la o politică publică, participanții la atelierelor regionale de lucru sunt integrați într-un grup virtual colaborativ unde discuțiile și dezbaterile cu privire la subiectele abordate în cadrul atelierului continuă. Aceasta activitate întreprinsă în comun permite reprezentanților ONG-urilor și cei ai

autorităților publice să schimbe informații, opinii, puncte de vedere pentru a se putea lucra în continuare la propunerile alternative inițiate în cadrul acestui atelier. Totodată datele, punctele de vedere, opiniile și propunerile concrete ale participanților la atelierul de lucru și în cadrul grupului virtual vor fi analizate și transformate într-o propunere alternativă în aria de ocupare & antreprenoriat și economie socială.

3. Prezentarea generală a activității A 5.2. Constituirea de grupuri virtuale colaborative de lucru pe aria vizată de politici publice

Activitatea sus menționată reprezintă o activitate succesoare activității A5.1 Organizarea de 3 ateliere de lucru, regionale, cu tema: *Alternative la puterea PRODezvoltare*. Astfel, participanții la cele trei ateliere regionale derulate în cadrul proiectului sunt ulterior integrați în câte un grup virtual colaborativ activ la nivelul celor trei locații de implementare, respectiv în Alba, București și Constanța focalizat pe aria vizată: ocupare, antreprenoriat și economie socială. Astfel, aceasta activitate întreprinsă în comun permite reprezentanților ONG-urilor și reprezentanților autorităților publice să schimbe informații, opinii, puncte de vedere, pentru a putea lucra în continuare la propunerile alternative inițiate în cadrul atelierelor regionale. În plus, se pot pune bazele unor parteneriate și colaborări viitoare pentru acțiuni și proiecte comune. Cele 3 grupuri virtuale au fost facilitate de către trei experți care au coordonat și monitorizat activitatea în cadrul a câte unui grup. Experții facilitatori s-au focalizat pe strângerea și analiza tuturor propunerilor și discuțiilor din grupurile online, transmiterea acestor informații echipei de proiect, iar la finalul activității conform Graficului de activități elaborarea a trei rapoarte finale ale activității, din cadrul atelierelor și din cadrul grupurilor virtuale. Toate punctele de vedere sunt colectate și sintetizate, astfel încât să rezulte cel puțin o propunere comună.

4. Descrie activitate A5.2 derulată prin proiect în Alba

Conform graficului de activități, A 5.2. Constituirea de grupuri virtuale colaborative de lucru pe aria vizată de politici publice s-a desfășurat în perioada **octombrie 2018 - ianuarie 2019**. În cadrul acestei activități, participanții la atelierul regional ALBA au fost înregistrați în grupul virtual colaborativ Alba, grup virtual creat cu scopul de a permite reprezentanților ONG-urilor și reprezentanților autorităților publice să schimbe informații, opinii, puncte de vedere, pentru a putea lucra în continuare la propunerile alternative inițiate în cadrul atelierelor regionale. Acest grup virtual a devenit activ din data de 18.10.2018 și a fost coordonat, supervizat, facilitat de către un expert facilitator grup virtual (ce a colaborat cu expertul facilitator al atelierului regional Alba pentru elaborarea raportului final). Expertul grup virtual a coordonat și monitorizat activitatea aferentă celor 4 luni de existență efectivă ale forumului din Alba. În acest sens, expertul a verificat zilnic modul de funcționare a forumului, a postat periodic informații relevante în ariile vizate (ocupare, antreprenoriat și economie socială), a contactat telefonic persoanele înregistrate în grupul virtual pentru a stabili eventuale întâlniri de lucru, furnizarea unor materiale didactice utile (studii în domeniul economiei sociale, legislație actualizată la zi etc.). În mod deosebit s-a focalizat pe strângerea și analiza tuturor propunerilor și discuțiilor din grupul online și a elaborate un raport final al activității, din

cadrul atelierelor și din cadrul grupurilor virtuale. Periodic, a transmis echipei de proiect stadiul discuțiilor din mediul online.

Toate punctele de vedere rezultate urmare elaborării rapoartelor finale aferente grupurilor virtuale din cele trei locații - București, Alba și Constanța sunt colectate și sintetizate, astfel încât să rezulte cel puțin o propunere alternativă la politicile publice din partea partenerului AC-CES și una elaborată de către Beneficiar.

Modul de lucru:

Grupul virtual Alba a devenit activ în **18.10.2018**. Expertul grup virtual a creat pe site-ul oficial al beneficiarului FUNDAȚIA PAEM ALBA (www.paemalba.ro) o secțiune dedicată exclusiv acestui grup virtual (<https://www.paemalba.ro/forum/>).

Pentru a facilita accesul persoanelor interesate să activeze în cadrul forumului, a fost creat un set de instrucțiuni (pas-cu-pas) ce a fost transmis prin poșta electronică fiecărui participant la A5.1. Pentru a se disemina crearea acestui grup virtual către un număr cât mai mare de persoane, pe lângă mesajele electronice transmise individual tuturor participanților la atelierile de lucru, au fost postate pe site-ul FUNDAȚIEI PAEM ALBA, precum și pe pagina de FB a proiectului anunțuri de informare și invitații de înregistrare.

Pe perioada de funcționare a grupului colaborativ Alba s-au înregistrat un număr de 95 de membri, au fost abordate peste 60 de subiecte, și s-au postat peste 300 de mesaje.

În cadrul grupului virtual au fost create mai multe topic-uri:

1. Regulament
2. Descriere proiect
3. Ocupare
4. Antreprenoriat
5. Economie socială
6. Ocupare prin Economie socială prin și antreprenoriat
7. Alte politici publice
8. Lobby&advocacy
9. Democrație participativă
10. Dialog social
11. Legislație și transparență decizională
12. Instituții publice
13. Ghiduri/metodologii
14. Articole/analize
15. Bibliografie
16. Sugestii și reclamații

Persoanelor participante la atelierul de lucru de la Alba li s-a comunicat în scris prin intermediul poștei electronice, precum și telefonic că a demarat activitatea A5.2 și li s-a solicitat să se înregistreze în cadrul acestui grup virtual pentru a putea continua acțiunile demarate în cadrul activității A5.1 cu scopul de a elabora o alternativă la politicile publice existente în țara noastră. Ulterior creării unui cont de înregistrare, orice persoană putea participa activ la subiectele abordate în cadrul topicelor sus menționate. Ca mod de lucru s-a

sugerat ca pe cât posibil să se păstreze echipele constituite în cadrul atelierului de lucru, fiecare echipă urmând să aleagă dacă va propune îmbunătățiri și modificări privind problema identificată anterior (A5.1) sau se va concentra să aducă sugestii și recomandări celorlalte echipe. S-a recomandat ca fiecare participant la discuții să vină cu propuneri personale sau sugestii determinate de discuții avute la nivelul grupului de lucru, să aibă în vedere ariile vizate și să constituie propuneri pertinente de îmbunătățiri legislative. Pentru a sprijini activitatea acestor echipe de lucru, expertul facilitator al grupului virtual a postat constant materiale, articole, informații suport pentru fiecare arie vizată. De asemenea, a organizat, a coordonat și moderat întâlnirile de lucru la care au participat diferite persoane ce au considerat util și foarte eficient acest mod de lucru.

Grupul virtual colaborativ s-a adresat și acelor persoane care nu au dorit să își creeze un cont de membru. Aceste persoane au putut consulta subiectele abordate, precum și orice alt topic, dar fără a putea posta opinii, sugestii sau păreri proprii.

Temele principale abordate:

- Ocupare prin economie socială și antreprenariat: reducerea fiscalității pentru întreprinderile sociale, facilități fiscale suplimentare și exclusive entităților de economie socială, finanțări specifice pentru cei ce își doresc o afacere în domeniul economiei sociale etc.
- OCUPARE: necorelarea ofertei de învățământ cu cerințele pieței muncii locale și regionale.
- ANTREPRENORIAT: programe de finanțare pentru dezvoltarea propriei afaceri precum cele destinate creării de start-up-uri, lipsa cadrului legal privind statutul și activitățile agenților imobiliari ca și profesie.
- ECONOMIE SOCIALĂ: numărul îngrijorător de mic al întreprinderilor sociale existente și funcționale în țara noastră, neactualizarea costului minim pentru servicii sociale în acord cu inflația, creșterea prețurilor și salariul minim pe economie, lipsa sprijinului statului în dezvoltarea structurilor de economie socială.
- Strategia Guvernamentală pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii și îmbunătățirea mediului de afaceri din România - Orizont 2020

Probleme/nevoi identificate in ANTREPRENORIAT:

- Insuficiența cunoștințelor financiare/în gestionarea cash-flow-ului sau în găsirea unor surse de finanțare pentru extinderea afacerii.
- lipsa unei pregătiri eficiente (training în afaceri) pentru prezentarea unui plan de afaceri real și convingător.
- lipsa cunoștințelor în managementul afacerilor.
- lipsa resurselor pentru continuarea afacerii.
- lipsa spiritului antreprenorial (mentalitate ce poate fi rezolvată numai prin educație antreprenorială).
- decalajul imens între urban și rural.
- evaluarea eficienței proceselor și angajaților - nevoia de pregătire în disciplina Financiară.

- problema vânzărilor (daca o afacere funcționează și nu merg vânzările, ea poate fi considerate eşuată (nevoia de pregătire antreprenorială în marketing).
- nevoia de antreprenori sociali.

Probleme/nevoi în OCUPARE:

- munca la negru - în domeniul persoanelor cu dizabilități, după desființarea Unităților Protejate Autorizate, marea majoritate sunt plătiți la negru.
- lipsa componentei de mediere/consiliere în ocupare a persoanelor care fac parte din grupuri vulnerabile.
- lipsa unei baze de date reală și funcțională - actualizată a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile aflate în căutarea unui loc de munca.
- nevoia existenței unui FACILITATOR SOCIAL - eventual un nou standard ocupațional (persoana care ar facilita ocuparea celor din grupul țintă).
- monitorizarea situației și tendințelor de pe piață munci.
- cercetarea (și evaluarea) pieței muncii și a rolului și impactul politicilor de ocupare.
- rolul formal asumat în formularea (și revizuirea) politicii de piață a muncii.

Probleme în domeniul ECONOMIEI SOCIALE:

Participanții la discuțiile inițiate în vederea elaborării unei politici publice alternative au activat în mod deosebit în direcția sectorului de economie sociala, sector care ar putea constitui foarte rapid un adevărat motor de mișcare în domeniu. Acest fapt ar putea deveni realitate prin acordarea de atenție în mod deosebit legislației din domeniu care în prezent este la un nivel minimal, precum și prin acordarea de facilități fiscale reale celor care își doresc să activeze în aceasta direcție. Problemele din domeniu identificate și luate în amănunt spre analiza au vizat următoarele aspecte:

- cadrul normative/legislativ existent este precar;
- transformarea unităților protejate în SES - uri (desființarea UPA a dus la intrarea în șomaj a peste 2000 de persoane cu dizabilități în România);
- nevoia de incluziune activă a persoanelor apte de munca și care nu mai sunt beneficiare de venit minim garantat;
- decalaj al întreprinderilor sociale între urban/rural;
- nevoia de trecere de la afacere la profit social;
- nevoia de inițiative în dezvoltarea cooperativelor (mediu rural) - asocierea în astfel de structuri de economie socială poate revigora mediul rural în domenii ca: agricultura, construcțiile, servicii de interes general, care pot redresa eșecurile sistemului social actual.

Probleme privind legislația:

- Deși legea economiei sociale prevede, autoritățile locale nu susțin inițiativele antreprenoriale înființate pe baza L 219/2016 și anume: nu alocă spații de lucru cel puțin pentru tinerii antreprenori în domeniul economiei sociale cu titlu gratuit; nu prevăd în planul lor de achiziții o componentă de contracte rezervate pentru întreprinderi aparținând economiei sociale, deși legea achizițiilor o prevede;

- Deși în Legea IMM modificata L62/2014 pentru modificarea și completarea Legii 346/2004, privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii IMM, este prevăzută posibilitatea ca întreprinderile aparținând economiei sociale să aplice pe programe cu fonduri europene (ex: programul operațional regional), ONG-urile care au dezvoltat centre cu caracter de întreprindere socială nu pot aplica pentru ca nu sunt eligibile;
 - Băncile nu au dezvoltat încă pachete de credite destinate întreprinderilor sociale;
- Deși întreprinderile sociale sunt asimilate IMM-urilor, Fondul de Garantare a Creditelor pentru IMM nu a dezvoltat o componenta specifică de garantate a creditelor pentru întreprinderile sociale;
- Desființarea recentă a Unităților protejate a condus la reducerea locurilor de muncă pentru persoane cu dizabilități, care au intrat din nou în programele de asistență socială împovărând bugetele publice. În acest sens, se dorește revenirea și recorectarea acestui act normativ;
 - Prevederea legală privind repartizarea profitului într-o întreprindere socială nu stimulează antreprenoriatul social (Legea 219/2015 prevede ca profitul obținut în urma unui exercițiu financiar să fie reinvestit în proporție de 90%. Având un caracter social, întreprinderile sociale oricât de eficiente ar fi nu reușesc să încheie anul financiar cu un profit consistent. În consecință, dacă 90% din acesta este direcționat spre dezvoltarea întreprinderii, conform prevederilor legale, cei 10% din profitul realizat care rămâne la latitudinea antreprenorului social, va suporta prevederile legale de impozitare respectiv, 10% impozitarea profitului realizat și apoi 5% dividende. Suma care îi revine antreprenorului social după un exercițiu financiar este nesemnificativă și demotivantă). Tocmai de aceea, la sfârșitul anului fiscal antreprenorul social nu prea rămâne cu stimulente bănești care să îl determine să continue și să dezvolte entitatea socială.

Soluțiile indicate pentru problemele identificate și enumerate mai sus, recomandările extrase urmare centralizării mesajelor postate în mediul online, precum și ulterior luării de poziție și formulării de opinii din partea echipei de proiect, în mod deosebit *Expertul politici publice*, în vederea elaborării unei propuneri de politica publică alternativă au vizat:

1. Crearea unor proceduri unitare pentru autoritățile publice care să asigure intensificarea punerii în aplicare a L98/2016 privind achizițiile publice în corelare cu Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 feb.2014 privind achizițiile publice, Titlul III - Regimuri speciale de achiziții - Capitolul 1 - servicii sociale și alte servicii specifice, cu privire la contractele rezervate sectorului economiei sociale. Procedurile vor trebui să prevadă ca planurile anuale de achiziții ale autorităților publice să prevadă un capitol distinct destinat contractelor rezervate economiei sociale cu estimările de buget aferente.
2. Instruirea personalului de specialitate din cadrul autorităților publice cu privire la clauzele sociale care se pot cuprinde în caietele de sarcini destinate contractelor rezervate;
3. Crearea platformei de informare cu privire la întreprinderile sociale de pe teritoriul României, actualizate permanent care să asigure relația dintre nevoile de bunuri și servicii de achiziționate ale autorităților publice și producătorii acestora din sectorul economiei sociale;
4. Reintroducerea art. 78 alin 3 “lit. b) să achiziționeze produse și servicii de la unități protejate autorizate, pe bază de parteneriat, în suma echivalentă cu suma datorată la bugetul de stat în condițiile prevăzute la lit. a)” din L448/2006 în OUG 60/2017 la art. 78 ca alin (4);

5. Modificarea Codului Fiscal prin introducerea la Capitolul TVA, a unui aliniat specific economiei sociale de reducere a TVA de la 19% la 9 % pentru întreprinderile sociale, în vederea stimulării acestui sector similar cu dezvoltarea sectorului turistic/alimentației publice și a sectorului agricol.
6. Formularea unui program de finanțare, de la bugetul de stat, a întreprinderilor sociale, similar programului START UP NATION, de către Ministerul Mediului de Afaceri Comerț și Antreprenoriat, prin care criteriul angajabilității persoanelor din sectorul vulnerabil să aibă o diferențiere semnificativă, față de celelalte grupuri angajabile.
7. Revizuirea ghidurilor de finanțare din fonduri publice europene, destinate sectorului IMM astfel încât întreprinderile sociale dezvoltate într-o structura juridică de tip ONG să se regăsească ca eligibile și să poată aplica (Exemplu: Programul Operațional Regional - POR);
8. Dezvoltarea de mecanisme financiare de garantare a creditelor, destinate specific întreprinderilor sociale, în cadrul Fondului de Garantare a creditelor destinate IMM, în care să poată aplica pe lângă IMM de tip întreprindere socială și ONG-urile care au dezvoltat întreprinderi sociale;
9. Modificarea Legii 219/2015, la art. 8 alin 4 lit. b) pentru reducerea procentului de alocare de min 90% din profitul realizat scopului social și rezervei statutare, la 70%.
10. Modificarea legislației de resort și a procedurilor aferente privind depozitarea și casarea bunurilor executate respectiv confiscate de către autoritățile responsabile, prin punerea la dispoziția întreprinderilor sociale a acestor bunuri la valoarea contabilă reieșită după aplicarea procedurii de lichiefiere a acestora, spre folosința proprie și dezvoltarea de bunuri aducătoare de venit, inclusiv la bugetul de stat.

După o analiză riguroasă a raportului de lucru cu propunerile pentru aria vizată ocupare&antreprenoriat/economie socială, rezultat în urma desfășurării atelierului de lucru regional, precum și a discuțiilor/propunerilor venite din mediul online, de la membrii grupului virtual colaborativ Alba, experții din partea beneficiarului de proiect, FUNDAȚIA PAEM ALBA, au identificat opinii și propuneri concrete ale participanților cu privire la aria de ocupare prin antreprenoriat social.

Propunerea de alternativă la politicile publice din partea beneficiarului, FUNDAȚIA PAEM ALBA, va fi focalizată pe aria de ocupare a antreprenoriatului social, expertul politici publice urmând să dezvolte o politică publică alternativă pentru stimularea antreprenoriatului social, care să fie înaintată și supusă aprobării autorităților competente.

Acest **“Grupul virtual colaborativ ALBA”** funcțional din luna octombrie 2018 rămâne la dispoziția celor interesați până la finalizarea proiectului sus menționat - luna aprilie 2019. În această perioadă vor fi postate informații privind stadiul de realizare al activităților rămase de implementat (formularea propunerilor alternative de politici publice, publicarea acestor propuneri în dezbateri publice, promovarea lor către factorii decidenți în vederea acceptării de către Guvern), informații relevante în domeniul *Lobby&Advocacy*, politici publice din țara noastră sau străinătate, informații privind măsurile aplicate la nivel național în materie de dezvoltare durabilă și egalitate de șanse, informații de interes local și social etc. De asemenea, până la finalizarea proiectului pe Grupul virtual colaborativ Alba va fi publicat un

Manual de bune practici internaționale cu privire la metodele de participare și influențare a politicilor publice, precum și un *Îndrumar practic* ce va cuprinde etapele logice ale inițierii și dezvoltării de rețele informale/formale și a altor forme colaborative, utile în formularea și promovarea de politici alternative la politicile publice inițiate de Guvern.

Scopul principal al acestui grup virtual a fost acela de a rămâne conectați participanții la activitățile derulate în cadrul proiectului și după finalizarea acestora pentru a conlucra la propunerile de politici publice inițiate în cadrul acestora pentru elaborarea unei propuneri alternative și promovarea acesteia către factorii decidenți, precum și de a facilita schimbul de informații, opinii, puncte de vedere și încheierea de parteneriate/colaborări ulterioare.